

Subsydzjeregeling Dakken Fryske Pleatsen 2023

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

Gelet op:

Verordening (EU) 2022/2472 van de commissie van 14 december 2022 (PbEU, L 327), het bijzonder artikel 36, waarbij bepaalde categorieën steun in de landbouw- en de bosbouwsector en in plattelandsgebieden op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie met de interne markt verenigbaar worden verklaard,

Verordening (EU) Nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 (PbEU, L187) in het bijzonder artikel 53, waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard;

artikel 1.3, derde lid, van de Algemene subsidieverordening provincie Fryslân 2022;

Overwegende dat het wenselijk is om uitvoering te geven aan de Beleidsnota Nij Poadium;

BESLUITEN:

Vast te stellen de **Subsydzjeregeling Dakken Fryske Pleatsen 2023**

Artikel 1. Begripsbepalingen

- a. **AGVV:** Verordening (EU) Nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 (PbEU, L187);
- b. **Asv:** Algemene subsidieverordening provincie Fryslân 2022;
- c. **Beroepsgroep van restauratiebedrijven geldende normen:** zoals bepaald in de door de Stichting Erkende restauratiekwaliteit Monumentenzorg vastgestelde Uitvoeringsrichtlijnen, raadpleegbaar onder <https://stichtingerm.nl/kennis-richtlijnen>;
- d. **Boerderij** in agrarisch gebruik: boerderij met een complex van economische activiteiten gericht op winst door de uitoefening van de landbouw, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder een van de SBI-codes 011 t/m 015;
- e. **Boerderij:** ensemble van hoofgebouw met bijgebouwen dat oorspronkelijk uitsluitend of voor het overwegende deel is vervaardigd voor het uitoefenen van een agrarisch bedrijf;
- f. **Eigenaar:** natuurlijke persoon of rechtspersoon die het recht van eigendom of een ander zakelijk recht heeft op een onroerende zaak;
- g. **Gemeentelijk monument:** onroerende zaak die op grond van een gemeentelijke verordening is geplaatst op de gemeentelijke monumentenlijst;
- h. **Karakteristiek bouwwerk:** bouwwerk van vóór 1965 dat als zodanig is genoemd in een gemeentelijk bestemmingsplan;
- i. **LVV:** Verordening (EU) 2022/2472 van de commissie van 14 december 2022 (PbEU, L 327);
- j. **Onderhoud:** reguliere werkzaamheden die noodzakelijk zijn voor de instandhouding van het beschermde monument of onderdelen ervan;
- k. **Reconstructie:** werkzaamheden die nodig zijn voor het opnieuw maken en terugbrengen van verloren gegane onderdelen van monumenten in een vroegere gedaante;
- l. **Verbodsregeling voor sloop:** een door het bevoegd orgaan vastgelegde procedure dat ziet op het niet zonder meer te mogen slopen van de boerderij zonder deze procedure te hebben opgevolgd;
- m. **Restauratie:** het verrichten van die werkzaamheden, die het normale onderhoud te boven gaan en die voor het herstel van een monument noodzakelijk zijn;
- n. **Rijksmonument:** beschermd monument als bedoeld in de Erfgoedwet;
- o. **Technisch urgent:** noodzaak tot restauratie van het monument, het zelfstandig onderdeel dan wel van de zelfstandig bouwkundige eenheid, omdat het casco van het monument, het zelfstandig onderdeel of zelfstandig bouwkundige eenheid in slechte of matige staat verkeert op grond van de criteria die door de Monumentenwacht gehanteerd worden in het Inspectie Handboek;
- p. **Traditioneel:** de uitvoering in overeenstemming is met architectuurhistorische techniek en materiaal uit de oorspronkelijke bouwperiode van de boerderij.

Artikel 2. Doel

Het doel van deze subsidieregeling is het stimuleren van het behoud van historische boerderijen in Fryslân door middel van een traditionele dakbedekking van riet, dakpannen of een combinatie van beide en het aanbrengen, vervangen of restaureren van houten uilenborden.

Artikel 3. Aanvragers

Privaatrechtelijke rechtspersonen en natuurlijke personen kunnen subsidie aanvragen als zij eigenaar zijn van een van de volgende onroerende zaken:

- a. Boerderij in agrarisch gebruik;
- b. Boerderij met een niet agrarische hoofdfunctie anders dan wonen; of
- c. Boerderij met meerdere wooneenheden.

Artikel 4. Subsidiabele activiteiten

1. Subsidie kan worden verstrekt voor restauratie of reconstructie van:
 - a. een traditioneel dak van dakpannen op het hoofdgebouw van een beschermde karakteristieke boerderij;
 - b. een rietdak door riet te plaatsen op het hoofdgebouw van een beschermde karakteristieke boerderij;
 - c. een rietdak door de bestaande rietdekking geheel te overdekken; of
 - d. een traditioneel houten uilenbord bij het hoofdgebouw van een beschermde karakteristieke boerderij.
2. Per boerderij wordt op grond van deze regeling slechts éénmaal subsidie verstrekt.

Artikel 5. Aanvraagperiode en subsidieplafond

1. Een aanvraag om subsidie kan worden ingediend van 3 juli 2023 tot en met 24 juli 2023;
2. Voor de verdeling van de subsidies gelden de volgende plafonds:
 - a. Boerderij in agrarisch gebruik, zoals bepaald onder artikel 3, aanhef en onder a: € 400.000
 - b. Boerderij met een niet agrarische hoofdfunctie, zoals bepaald onder artikel 3, aanhef, sub b en c: € 200.000
3. Na sluiting van de openstelling kunnen Gedeputeerde Staten besluiten over te gaan tot verhoging en verlaging van de ingestelde plafonds.
4. De verdeling van de subsidie vindt plaats overeenkomstig procedure bepaald in artikel 7, waarbij een subsidie zal worden geweigerd voor zover met verstrekking van het onder 2 genoemde plafond zal worden overschreden.

Artikel 6. Aanvraag

1. Een aanvraag voor subsidie wordt ingediend door middel van een door Gedeputeerde Staten vastgesteld aanvraagformulier en gaat vergezeld van de in dat formulier gestelde verplichte bijlagen.
2. Een aanvraag wordt schriftelijk ingediend.

Artikel 7. Verdeelsystematiek

1. Subsidie wordt verdeeld op volgorde van de datum van binnenkomst van de subsidieaanvragen, waarbij de datum waarop de aanvraag volledig is, geldt als datum van binnenkomst.
2. Voor zover door verstrekking van subsidie voor aanvragen die op dezelfde dag zijn ontvangen, het subsidieplafond wordt overschreden, vindt rangschikking van op die dag binnengekomen volledige subsidieaanvragen plaats.
3. Indien ook na toepassing van de procedure genoemd in het tweede lid, twee of meer aanvragen eenzelfde plaats in de rangschikking hebben en de som van de toe te kennen subsidiebedragen overstijgt het subsidieplafond, dan wordt door middel van loting bepaald welke aanvraag of aanvragen gehonoreerd worden.

Artikel 8. Subsidiabele kosten

1. De volgende kosten komen voor subsidie in aanmerking voor zover deze aan de subsidiabele activiteit zijn te toe te rekenen en werkelijk gemaakt en betaald zullen worden:
 - a. Kosten voor het aanbrengen of herstel van het dak onder opdracht; of
 - b. Kosten van het materiaal, zijnde uitsluitend:
 - Dakbedekking, nieuw riet of nieuw/bestaande historische pannen met hulpstukken;
 - stopriet of spreilaag (geen rietmatten);
 - Uilenbord van hout;
 - Panlatten of rietlatten en tengels;
 - Juffers/sporen.
2. Bij zelfwerkzaamheid komen uitsluitend de onder 1, sub b genoemde materiaalkosten voor subsidie in aanmerking
3. BTW is subsidiabel voor zover deze niet door de ontvanger verrekend kan worden.

Artikel 9. Subsidiehoogte

De subsidie bedraagt maximaal 50% van de subsidiabele kosten tot een maximum van € 24.999,- per boerderij.

Artikel 10. Weigeringsgronden

Subsidie wordt in ieder geval geweigerd indien:

- a. de aanvrager niet een aanvrager is zoals gesteld in artikel 3;
- b. er niet sprake is van een subsidiabele activiteit zoals gesteld in artikel 4;
- c. de boerderij niet één van de volgende juridische statussen heeft;
 1. rijksmonument;
 2. gemeentelijk monument;
 3. aanwijzing als karakteristiek in een bestemmingsplan of omgevingsplan met een bijbehorende verbodsregeling voor sloop.
- d. er in geval van een activiteit zoals bepaald in artikel 1 a tot en met c niet tenminste één volledig dakvlak wordt gerestaureerd of gereconstrueerd;
- e. er in geval van een restauratie niet sprake is van technische urgentie;
- f. de aanvraag minder dan € 10.000 aan subsidiabele kosten bevat;
- g. voor het dakvlak of uilenbord waarvoor een subsidie wordt aangevraagd op het moment van ontvangst van de aanvraag reeds een andere subsidie is verstrekt of aangevraagd bij de provincie Fryslân;
- h. de werkzaamheden voor het indienen van de subsidieaanvraag zijn gestart of afgerond.

Artikel 11. Verplichtingen

1. De activiteiten worden voltooid binnen twee jaar na de datum van de subsidieverlening.
2. De periode zoals genoemd onder 1 kan met maximaal een jaar worden verlengd door het indienen van een gemotiveerd verzoek aan Gedeputeerde Staten.
3. Voorafgaande aan de start van de realisatie dient op locatie een afstemmingsoverleg met de provincie Fryslân plaats te vinden.
4. De werkzaamheden worden uitgevoerd volgens in de beroepsgroep van restauratiebedrijven geldende normen.
5. Subsidie wordt verleend onder de opschortende voorwaarde dat alle van overheidswege vereiste vergunningen voor de activiteit zijn verkregen.
6. De subsidieontvanger zendt desgevraagd na het afronden van de subsidiabele activiteit betaalbewijzen en foto's toe waaruit genoegzaam blijkt dat de activiteit waarvoor subsidie is ontvangen is gerealiseerd.

Artikel 12. Bevoorschotting

Bij de subsidieverlening worden geen voorschotten verstrekt.

Artikel 13. Vaststelling en prestatieverantwoording

1. De subsidie wordt ambtshalve vastgesteld nadat het afstemmingsoverleg, zoals bepaald in artikel 11, derde lid met goed gevolg is afgelegd.
2. Als daarom wordt gevraagd toont de subsidieontvanger aan dat de activiteiten waarvoor subsidie is verstrekt volgens plan zijn verricht en dat aan de opgelegde verplichtingen is voldaan.

Artikel 14. Europese regelgeving

1. Subsidie aan ondernemingen op grond van deze paragraaf wordt verstrekt met toepassing van Verordening (EU) Nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 (PbEU, L187) in het bijzonder artikel 53, waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden;
2. Subsidie ten behoeve van kleine, middelgrote en micro-ondernemingen (kmo's) die actief zijn in de landbouwsector, met name de primaire landbouwproductie wordt verstrekt met toepassing van artikel 36 van Verordening (EU) 2022/2472 van de commissie van 14 december 2022 (PbEU, L 327), waarbij bepaalde categorieën steun in de landbouw- en de bosbouwsector en in plattelandsgebieden op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie met de interne markt verenigbaar worden verklaard;
3. Er wordt geen steun verstrekt aan ondernemingen waar een uitstaand bevel tot terugvordering bestaat volgend op een eerdere beschikking van de Europese Commissie, waarin die steun onrechtmatig en onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt is verklaard;
4. Conform artikel 1, lid 5 van Verordening (EU) Nr. 2022/2472 en artikel 1, lid 4, onderdeel c Verordening (EU) 651/2014 wordt geen steun toegekend aan ondernemingen in moeilijkheden.
5. Bij deze subsidieverstreking worden de cumulatiebepalingen uit artikel 8 van Verordening (EU) Nr. 2022/2472 en Verordening (EU) Nr. 651/2014 in acht genomen. Er wordt in totaal niet meer steun

verstrekt dan op basis van artikel 36 LVV en artikel 53 AGVV is toegestaan. De totale overheidssteun is niet meer dan de maximale toegestane steun van 100%.

Artikel 15. Intrekking en overgangsrecht

De Subsidieregeling Daken Fryske Pleatsen wordt ingetrokken, waarbij geldt dat deze van kracht blijft voor subsidieaanvragen die onder deze regeling zijn ingediend.

Artikel 16. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Dit besluit treedt inwerking met ingang van de datum van publicatie in het Provinciaal Blad waar deze in wordt geplaatst.
2. Dit besluit wordt aangehaald als: **Subsydzjeregeling Dakken Fryske Pleatsen 2023**.

Leeuwarden, 30 mei 2023

Drs. A.A.M. Brok, voorzitter

A. Schepers Msc, secretaris

TOELICHTING

Aanleiding: Werkplan Takomst Fryske Pleats

Voor de Friese identiteit, geschiedenis en landschap vormt de boerderij een rode draad. Het werkplan heeft als doel om de Fryske Pleats als kernwaarde van het Friese erfgoed en cultuurlandschap ontwikkelen en behouden zodat boerderijen en erven in de toekomst een duurzame plek hebben.

In het Werkplan is aangegeven dat er een opgave ligt voor de herbestemming en restauratieachterstand van boerderijen. Door schaalvergroting in de landbouw verliezen veel boerderijen hun agrarische functie. Verder zijn een fors aantal boerderijen in een slechte onderhoudstoestand. Uit de monumentenmonitor blijkt dat de categorie boerderijen, met name die in agrarisch gebruik, de grootste restauratieachterstand heeft.

Investeren in deze oude boerderijen is relatief duur in vergelijking met nieuwbouw. Voor de agrarische ondernemer heeft het geen prioriteit en bij herbestemming is er vaak een onrendabele top.

Het werkplan valt te downloaden op: [Ruimtelijke kwaliteit, Erfgoed en Landschap | Fryslan](#)

Daken van boerderijen

Daken van boerderijen zijn in het onderhoud het meest kwetsbaar en een slecht dak vormt bij herbestemming vaak een financiële drempel. Voor het herstel van daken bij boerderijen is daarom een subsidie regeling opgesteld. Met het herstel wordt omgevingskwaliteit verbeterd en door herbestemming wordt aangesloten op de opgaven voor leefbaarheid en wonen op het platteland en circulaire economie. De aanpak sluit aan op het bestuursakkoord en de beleidsnota Nij Poadium waarin de problematiek van leegstaande en verwaarloosde boerderijen is geagendeerd.

Subsidieregeling

Dit is een speciale regeling toegespitst op herstel van daken van boerderijen. Het doel van deze subsidie regeling is het stimuleren van het behoud van historische boerderijen door middel van een traditionele dakbedekking van riet, dakpannen of een combinatie van beide. Ook het aanbrengen, vervangen of restaureren van uilenborden is een doel. Het is een toegespitste en eenvoudige regeling en daardoor laagdrempelig. Verwacht wordt dat met deze regeling veel boerderijeigenaren zijn geïnteresseerd. Een eerdere dakbedekkingsregeling 2007 voor boerderijen was succesvol. Met de voorliggende regeling wordt teruggegrepen op dit succes.

Relatie met de Subsidieregeling monumenten provincie Fryslân en andere provinciale subsidie regelingen

Deze subsidie regeling is opengesteld naast de reguliere inzet voor monumenten in het kader van de Subsidie regeling Monumenten Fryslân. De laatste regeling is vooral gericht op totaalrestauraties, is complexer van karakter en heeft een focus op rijksmonumenten. Het aantal rijksmonumentale boerderijen is in Fryslân relatief klein. De subsidie regeling daken Fryske Pleatsen heeft niet een focus op rijksmonumenten maar op alle boerderijen met een beschermde status, dus ook gemeentelijke monumenten en boerderijen die in het gemeentelijke bestemmingsplan worden beschermd door een aanwijzing als karakteristiek. Wanneer er voor een dakvlak of uilenbord op het moment van ontvangst van de aanvraag al een andere subsidie is verstrekt of aangevraagd bij de provincie Fryslân, dan kan er geen subsidie vanuit de subsidie regeling daken Fryske Pleats meer worden verleend. Wanneer dat voor een ander dakvlak of uilenbord wordt gedaan, is dat wel mogelijk.

Verdeelmodel en subsidieplafond

Voor deze regeling geldt het zogenoemde molenaarsprincipe. De aanvragen worden op basis van de datum van binnenkomst gehonoreerd. De datum waarop een aanvraag volledig is, is de datum van

binnenkomst. Aanvragen mogen worden aangevuld. Bij het bereiken van het subsidieplafond worden de subsidieaanvragen geweigerd die het plafond doen overschrijden. Wanneer er meerdere aanvragen op de zelfde dag dat het plafond overschreden wordt volledig zijn, wordt tussen die aanvragen geloot.

Prioritering naar beschermde boerderijen

Omdat de financiële ruimte voor een subsidieregeling niet groot is (€ 600.000) in vergelijking met de verwachte behoefte en aanvragen, is er in de regeling geprioriteerd. De regeling is selectief voor beschermde boerderijen: rijks- en gemeentelijke monumenten en karakteristieke boerderijen op grond van bestemmings-/omgevingsplan. Naast het argument van het voorkomen van een te grote instroom en overschrijdingen van het subsidieplafond is een argument ook om hiermee voor gemeenten een financiële prikkel te geven voor eigen erfgoedbeleid via een monumentenstatus of bestemmingsplan. Ook past dit bij de vereisten van het staatsteunkader voor erfgoed en landbouwondernemingen.

Subsidiabele activiteiten en subsidiabele kosten

- Subsidiabel zijn het materiaal en de werkzaamheden voor het onderhoud, herstel en aanbrengen van de dakbedekking en een houten uilenbord. Deze werkzaamheden omvatten mede het eventueel verwijderen van niet-traditionele dakbedekking (bijvoorbeeld golfplaten) en rietlagen, alsmede het (tijdelijk) verwijderen van traditionele dakpannen of traditioneel houten uilenbord. De subsidiabele kosten zijn limitatief opgesomd in de regeling, waaronder kosten voor dakpannen, inclusief panhaken, juffers/sporen, nok- en kepvorsten.
- Ook subsidiabel is het terugbrengen van de dakbedekking naar de oorspronkelijke toestand (bijvoorbeeld lichtplaten verwijderen, zodat weer een gesloten dakvlak ontstaat; het verwijderen van golfplaten op riet naar een rieten dakbedekking; het verwijderen van golfplaten op daken waar oorspronkelijk dakpannen op lagen naar een traditioneel pannendak).
- Het vervangen van niet-traditionele onderdelen door niet-traditionele onderdelen (bijvoorbeeld het vervangen van lichtplaten door lichtplaten of glasramen, het vervangen van golfplaten door golfplaten met een dakpanprofiel, of het toepassen van kunstriet of niet traditionele pannen) is niet subsidiabel.
- De subsidieregeling is uitsluitend van toepassing op de daken en houten uilenborden van het *karacteristieke hoofdgebouw*. Hiermee wordt het karakteristieke gebouw bedoeld dat op een erf door zijn constructie of afmetingen, dan wel gelet op de bestemming als het belangrijkste bouwwerk valt aan te merken. Bij kop-hals-romp boerderijen worden alle drie de onderdelen gerekend onder het hoofdgebouw. Bijgebouwen, dat wil zeggen vrijstaande of (later) aangebouwde bouwwerken, zoals koetshuis, stookhut, bijschuur komen niet in aanmerking voor subsidieverstrekking.
- Bij de restauratie, herstel of aanbrengen van een rieten dakbedekking wordt gebruik gemaakt van natuurriet op een laag spreidriet het gehele dak(vlak) overdekken is ook subsidiabel. Bij het onderhoud, herstel of aanbrengen van een traditioneel pannendak wordt gebruik gemaakt van dakpannen die wat betreft het type, de dikte, het formaat en de kleur met de (eventueel nog aanwezige,) oorspronkelijke dakpannen (van vóór 1940) van de boerderij, overeenkomen. Daarom zijn uitgesloten pantypen die na de Tweede Wereldoorlog zijn ontwikkeld, zoals de (niet keramische) groot formaat of sneldekpannen en de Opnieuw Verbeterde Hollandse (OVH-)pan. Uiteraard verdient hergebruik de voorkeur, maar ook het gebruik van tweedehandse pannen van pantypen van vóór 1940 is toegestaan.
- Het onderhoud, herstel of aanbrengen van uitsluitend een massief houten uilenbord (dus geen gelamineerd plaatmateriaal en ook geen kunststof) komt voor subsidie in aanmerking. Het verdient de voorkeur de maatvoering van nog aanwezige, oorspronkelijke onderdelen over te nemen.
- Het gebruik van de vereiste materialen en noodzakelijke werkzaamheden dient te blijken uit de ingediende uitgewerkte offerte of uit de eindafrekening. De tekst *werkelijk gemaakt en betaald* kan dus achteraf worden gecontroleerd. De subsidie wordt verstrekt met zogenoemde doorlopende verplichtingen. Na het bezoek en akkoord van de provinciale medewerker zal de subsidie worden vastgesteld. De opdrachtverlening en betaalbewijzen dienen vijf jaar bewaard te worden, zo wordt bepaald in de verlening. Bij een controle op Misbruik en Oneigenlijk gebruikt of elke andere controle achteraf kan het uiteindelijk niet conform de verlening alsnog resulteren in het intrekken van de gehele subsidie.

Vergunningen

Subsidie wordt verleend onder de opschortende voorwaarde dat alle van overheidswege vereiste vergunningen voor de activiteit zijn verkregen.

Startgesprek toelichting

Op de subsidieverlening rust de verplichting om voorafgaand aan de start van de werkzaamheden een afstemmingsoverleg te voeren met een medewerker van de provincie. Van dat overleg dient een bewijs te worden overlegd. Pas daarna zal de subsidie ambtshalve worden vastgesteld, waarbij ook de betaling van de subsidie volgt.

In het afstemmingsoverleg komen de werkzaamheden aan bod en wordt beoordeeld of de activiteiten zo worden uitgevoerd als ook bedoeld wordt op grond van deze regeling. Als activiteiten niet in overeenstemming met het doel van de regeling zullen worden gerealiseerd, kan de subsidieverlening worden ingetrokken omdat niet aan de verplichtingen wordt voldaan.

Weigeringsgrond technische urgentie

De criteria om de staat van het casco, zelfstandige bouwkundige eenheid of een zelfstandig onderdeel van het monument te kunnen bepalen staan in het Inspectie Handboek van de Monumentenwacht. In het handboek zijn er kwaliteitsomschrijvingen per onderdeel van het monument, beelden uit alle paragrafen 2.2 die per onderdeel van het monument zijn omschreven. Deze zijn ingedeeld in "goed", "redelijk", "matig" of "slecht" en richten zich op zowel onderhoud als restauratie. Aan de hand van deze kwaliteitsomschrijvingen kan vervolgens, op grond van de onderstaande criteria een kwalificatie worden gegeven of de staat van het casco onder goed, redelijk, matig of slecht valt. Wij volgend bij de indeling van de staat van het casco in paragraaf 0.6.6. de volgende richtlijnen:

Goed: als met normaal onderhoud het monument bijgehouden kan worden.

Redelijk: als op een beperkt aantal onderdelen zoals vensters/serres/goten/grote vlakken voegwerk grootonderhoud uitgevoerd moet worden.

Matig: als een partiële restauratie noodzakelijk is, zoals balklagen/vloeren/kappen/daken en dakbedekking zoals leien/pannen.

Slecht: als een totale restauratie binnen en buiten noodzakelijk is.

Voor meer informatie kan het Inspectie Handboek gedownload worden. Hiervoor zijn inloggegevens nodig, welke opvraagbaar zijn bij de provincie Fryslân of bij de Monumentenwacht, zie voor de laatste: www.monumentenwacht.nl